

نقش حقوق مالکیت معنوی در شبکه‌های اجتماعی

جهانگیر بخشی^۱ / خدیجه ططری^۲

تاریخ پذیرش نهایی: مرداد ۹۸

تاریخ دریافت مقاله: اسفند ۹۷

چکیده

امروزه با استفاده از شبکه‌های اجتماعی و با حضور در این بزرگراه، امکان بهره‌گیری از انبوهی از اطلاعات در کمترین زمان ممکن و برقراری ارتباط گفتاری نوشتاری و دیداری با هزینه‌ای نسبتاً کم فراهم آمده است. ظهور این پدیده اگرچه خود معلول تحولاتی چند بوده اما پس از ظهور، خود منشاء تحولات عدیده‌ای به ویژه در عرصه علوم ارتباطات به مفهوم اخص کلمه شده است. در این پژوهش به بررسی حقوق مالکیت معنوی کاربران شبکه‌های اجتماعی پرداخته شده است. حقوق مالکیت معنوی را، در معنای وسیع کلمه، حقوق ناشی از آفرینش‌ها و خلاقیت‌های فکری در زمینه‌های علمی، صنعتی، ادبی و هنری می‌داند. با توجه به پیشرفت تکنولوژی‌های نوین ارتباطی بحث حقوق مالکیت معنوی کاربران شبکه‌های اجتماعی همواره مورد سؤال بوده است که آیا در فضای گسترده مجازی امکان این امر وجود دارد که حقوق کاربران شبکه‌های اجتماعی حفظ شود که تا کنون پژوهشی در این خصوص که به بررسی حقوق مالکیت معنوی کاربران شبکه‌های اجتماعی بپردازد صورت نگرفته است. در این پژوهش به بررسی حقوق مالکیت معنوی کاربران شبکه‌های اجتماعی (فیس بوک، توییتر، جی پلاس، لینکدین و آپارات) پرداخته شده است که با استفاده از روش پیمایشی و ابزار پرسشنامه ای ۲۲۵ نفر از کاربران شبکه‌های اجتماعی با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شده اند.

واژه‌های کلیدی: حقوق مالکیت معنوی، شبکه‌های اجتماعی، سازمان بین‌المللی مالکیت معنوی.

۱- استادیار گروه علوم ارتباطات، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

۲- مدرس گروه علوم ارتباطات، دانشگاه سوره، تهران، ایران، (نویسنده مسئول)، پست الکترونیک: khtatari1984@gmail.com

مقدمه

فناوری‌های ارتباطی جدید و بزرگراه‌های اطلاعاتی آن، به ویژه شبکه‌های اجتماعی منجر به تحول در شدت و میزان ارتباط انسان‌ها در اقصی نقاط جهان شده و تحولی کیفی در نحوه ارتباط انسان‌ها با یکدیگر ایجاد کرده است؛ بدین معنی که امروزه با استفاده از شبکه‌های اجتماعی و با حضور در این بزرگراه، امکان بهره‌گیری از انبوهی از اطلاعات در کمترین زمان ممکن و برقراری ارتباط گفتاری نوشتاری و دیداری با هزینه‌ای نسبتاً کم فراهم آمده است. ظهور این پدیده اگرچه خود معلول تحولاتی چند بوده اما پس از ظهور، خود منشاء تحولات عدیده‌ای به ویژه در عرصه علوم ارتباطات به مفهوم اخص کلمه شده است. در این پژوهش به بررسی حقوق مالکیت معنوی کاربران شبکه‌های اجتماعی پرداخته شده است. نظام مالکیت معنوی به عنوان یکی از مسائل زیربنایی سیاست نوین اقتصادی در سطح بین‌المللی و بستری برای فراهم آوردن توسعه پایدار در کشورها تبدیل گشته است. به این دلیل که در هزاره سوم به موازات جهانی شدن اقتصاد و گسترش ارتباطات بر شدت رقابت جهانی افزوده شدن و در این میان فرآیند تحقیق و توسعه، انجام نوآوری تکنولوژیک و دستیابی به تکنولوژی‌های برتر به عنصری کلیدی در کسب مزیت رقابتی در جوامع مختلف تبدیل شده است.

بررسی حقوق مالکیت معنوی کاربران شبکه‌های اجتماعی است از میان کاربران شبکه‌های اجتماعی می‌باشد با استفاده از روش پیمایشی و ابزار پرسشنامه ای ۲۲۵ نفر از کاربران شبکه‌های اجتماعی با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. در این روش نمونه‌گیری هر یک از اعضای جامعه شانس برابر و مستقلی برای قرار گرفتن در نمونه دارد. ابزار اندازه‌گیری داده‌ها شامل پرسشنامه بوده، که پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ نشان داد که داده‌های پژوهش از پایایی مناسب برخوردار بودند.

بیان مسئله

حقوق مالکیت فکری، مفهوم حقوقی نوینی است که از

فعالیت‌ها و محصولات فکری در زمینه‌های تجاری، علمی، ادبی و هنری حمایت می‌کند. به عبارت دیگر، حقوق مالکیت فکری مجموعه‌ای از قوانین و مقرراتی است که از اثرات ناشی از فکر، خلاقیت و ابتکار بشر حمایت کرده و در این راستا یک سری حقوق مادی محدود به زمان و حقوق معنوی دائمی‌به‌پدید آورنده آن اعطاء می‌نماید. فرض اساسی در قانون مالکیت فکری این است که اندیشه‌های خلاق انسانی زمانی شکوفا می‌شود که صاحبان حق انحصاری اثر از نظر مالی از کار خود بهره‌مند شوند و نسخه برداری از اثر خود را تحت کنترل داشته باشند. بنابراین حقوق مالکیت فکری، حلقه‌مکمل چرخه نوآوری به حساب می‌آید و سبب شکوفایی اندیشه‌های خلاق انسانی، توسعه تحقیقات، علم و فناوری و تجارت می‌شود. سازمان جهانی مالکیت معنوی (وایپو) حقوق مالکیت معنوی را، در معنای وسیع کلمه، حقوق ناشی از آفرینش‌ها و خلاقیت‌های فکری در زمینه‌های علمی، صنعتی، ادبی و هنری می‌داند.

مالکیت‌های معنوی، مالکیت‌های عینی و ملموس نیستند و یکی از آثار مرتبط بر این ویژگی این است که نقض این مالکیت‌ها نیز می‌تواند سهل‌تر از نقض حقوق مالکیت‌های عینی صورت پذیرد. نتیجه دیگر بر این امر این است که نمی‌توان قاعده‌ی حاکم بر اموال در حقوق بین‌الملل خصوصی و تعارض قوانین را در مورد آنان اعمال نمود (امیری، ۱۳۸۸). شبکه‌های اجتماعی یکی از با نفوذترین تکنولوژی‌های جدید ارتباطی است که همه ابعاد زندگی بشری را تحت‌تاثیر قرار داده است به نوعی همه ابعاد حیات فردی و جمعی ما متأثر این تکنولوژی ارتباطی و سایر تکنولوژی‌هاست این شبکه‌های اجتماعی فیس‌بوک و توییتر هستند که توانسته‌اند مخاطبان زیادی را جذب کنند. فیس‌بوک فهرست راهنمای اجتماعی که به کاربران خود اجازه می‌دهد با ایجاد پروفایل و در معرض دید قرار دادن آن برای دوستان خود با یکدیگر ارتباط برقرار کنند، علاوه بر آن می‌توانند دوستان خود را اضافه کنند و برای آنها پیام بفرستند، کاربران همچنین می‌توانند به شبکه‌های

است که اکثر سازمان‌های تجاری مانند سازمان تجارت جهانی (WTO) پیش‌شرط عضویت‌شان را پذیرش استانداردهای مطلوب در رابطه با مالکیت معنوی قرار داده‌اند. در این خصوص ویپو در سال ۱۹۹۶ طی یک موافقت‌نامه که با سازمان تجارت جهانی به امضا رساند، قدم عمده‌ی برداشته است. این سند که به موافقت‌نامه‌ی جوانب تجاری حقوق مالکیت معنوی معروف است، باعث افزوده شدن ارزش ویپو و نقش‌آفرینی بیشتر آن شده است. هرچه نقش ویپو در معادلات تجاری بیشتر شود، بدون شک خواهد توانست استانداردهای بین‌المللی را حاکم سازد؛ زیرا بزرگ‌ترین وظیفه آن ایجاد موازین و استانداردهای بین‌المللی است. برنامه‌ریزی‌های بسیاری نیز برای افزایش حمایت از مالکیت معنوی در این سازمان بین‌المللی به عمل آمده است که از آن جمله می‌توان به آماده کردن مفاد عهدنامه‌های جدید، اقدام برای هماهنگی قوانین ملی با قواعد جهانی، کمک‌های فنی و حقوقی به کشورهای در حال رشد، تلاش در گردآوری و اشاعه‌ی اطلاعات و ارائه‌ی خدمات ثبت بین‌المللی این حقوق اشاره کرد. امروزه موضوع ثبت اختراع از اهمیت فوق‌العاده‌ی برخوردار است، چنان‌که بنا بر برآوردهای سازمان، مدارک جمع‌آوری شده است. ویپو در مقابل فناوری‌های جدید همانند اینترنت به خوبی واکنش نشان داده است. بسیاری فعالیت‌ها از جمله سیستم حل اختلاف در این سازمان با استفاده از آن صورت می‌گیرد، ولی هنوز نتوانسته است که مقررات جامع و مانعی برای آن‌ها وضع کند. یا فضای مجازی موقعیتی فراهم کرده است تا با ایجاد یک دنیای جدید، روش‌های نوینی برای نشر اطلاعات و تألیفات ایجاد شود. محیط دیجیتال امکان ارتباط و کپی رایت را افزایش داده و خطر استفاده غیرمجاز از مالکیت‌های معنوی را دوچندان کرده است. عدم تسلط بشر بر فضای مجازی باعث شده است این شعبه از فناوری کنترل ناشدنی بنماید. مخصوصاً در محیط بین‌المللی، این عدم کنترل به مراتب افزون‌تر است. میزان جرایم اینترنتی هر روز رو به افزایش است و سازمان ویپو

سازمان‌یافته توسط دانشگاه محل کار و مدرسه بیونند. هدف از این شبکه‌ها ایجاد جهانی آزادتر و شفاف‌تر و درک و ارتباط بیشتر است. فیس‌بوک، با ارتقای آزادی و شفافیت برای رسیدن به این هدف به افراد کمک می‌کنند، دست‌یابی به این اهداف تنها باید از طریق محدودیت قانونی فناوری و هنجارهای اجتماعی محدود شوند (عاملی، سعیدرضا، ۱۳۸۹، ص ۱۲). تویتر یک شبکه اجتماعی اینترنتی است که به کاربران خود این امکان را می‌دهد تا پیام‌های را به عنوان تویتر به یکدیگر ارسال و دریافت کنند. تویت‌ها (tweet)، پست‌هایی متنی هستند که می‌توانند حداکثر ۱۴۰ حرف باشند و در صفحه پروفایل نویسنده نمایش داده می‌شوند و به مشترکان نویسنده متن، یعنی کسانی که در صفحه تویتر فرد عضویت دارند و به آنها تعقیب‌کنندگان نیز گفته می‌شوند، ارسال می‌شوند. ارسال‌کنندگان پیام می‌توانند پیام خود را تنها برای حلقه دوستان خود ارسال کنند. یا بر مبنای پیش‌فرض تعیین شده، اجازه دسترسی به پیام را به همه اعضای تویتر بدهند. تمام کاربران می‌توانند تویت پیام خود را از طریق وبگاه تویتر خدمت پیامک (اس.ام.اس) یا برنامه‌های خارجی (که توسط تلفن‌های هوشمند ایجاد برنامه‌ریزی شده است) ارسال و دریافت کنند. استفاده از خدمات این وبگاه رایگان است. وبگاه تاکنون در سراسر جهان بیش از صد میلیون کاربر دارد (عاملی، سعیدرضا، ۱۳۸۹، ص ۳۴۵). سرعت روزافزون اینترنت و ظهور تکنولوژی فشرده‌سازی مانند ام‌پی‌تری که درها را به روی به اشتراک‌گذاری فایل «پیرتوپیر» (نظیر به نظیر) و تکنولوژی‌های مانند «نپستر» و «بیت تورنت» که کاربران را قادر می‌سازد فایل‌ها را به صورت ناشناس به اشتراک بگذارند، موضوع مالکیت را بسیار پیچیده کرده است. طرفداران اشتراک‌گذاری فایل بدون محدودیت بر دسترسی گسترده‌تر و سریع‌تر به رسانه‌ها توسط کاربران تأکید دارند. در مقابل، حامیان محدودیت به اشتراک‌گذاری به صدمات ناشی از به اشتراک‌گذاری به هنرمندان و رسانه‌ها اشاره می‌کنند. مالکیت معنوی امروزه از آن‌چنان جایگاهی برخوردار

تحت فشار زیادی است تا به حل مسایل ناشی از تأثیر فناوری الکترونیک کمک کند.

روش‌های جدید نشر اطلاعات در فضای مجازی باعث شده است که همه قواعد و مقرراتی که تاکنون حاکم بر مالکیت معنوی بوده است، زیر سوال برود. علت این مسأله، سنتی بودن همه قالب‌های حاکم بر این قواعد است. تاکنون قوانین کپی رایت همه‌گیر برای حمایت از بیان اندیشه بوده است و معمولاً حمایت از خود اندیشه و اندیشه‌ورز به فراموشی سپرده شده بود. سازمان جهانی مالکیت معنوی به شدت مشغول فعالیت است تا بتواند راه‌حل مناسبی برای این قضیه بیابد. هر قدر استفاده از فضای اینترنت در جهت سرعت دادن به فعالیت‌های تجاری موثر واقع شده، به همان اندازه نیاز به قواعد دقیق‌تر را نیز افزایش داده است. مسایلی مثل نشر الکترونیکی نیاز به حفاظت شبکه را بالاتر برده و روش‌های متفاوتی مثل امضای دیجیتال، کیف پول دیجیتال، چک‌های دیجیتال را مطرح ساخته است. روابط دیجیتالی نیز متفاوت از گذشته شده است و هر روز پیچیده‌تر می‌گردد. باید امیدوار بود که ویبو با کمک WTO و سازمان‌های مرتبط دیگر مثل (ICC اتاق بازرگانی بین‌المللی) بتواند بر این بحران‌ها فایق آمده و همچنان به تأثیرگذاری خویش ادامه دهد؛ زیرا دستاوردهای آن مثل ایجاد رفاه اجتماعی، استفاده از استعدادهای خلاق و تشویق آنها، حمایت از دانش سنتی و رسوم و سنن محلی، سعی در ایجاد محیطی باثبات، تسهیل راه‌های تبادل اطلاعات و کمک به مبارزه با فعالیت‌های غیرقانونی، نتایجی نیستند که بتوان به این راحتی از آنها چشم‌پوشی کرد. هدف اصلی در این پژوهش بررسی حقوق مالکیت معنوی کاربران شبکه‌های اجتماعی (فیس بوک، توئیتر، جی پلاس، آپارات و لینکدین) می‌باشد.

چارچوب نظری پژوهش

پیدایش سازمان جهانی دارائی‌های فکری به رویدادی در سال ۱۸۷۳ باز می‌گردد. در این سال نمایشگاهی تحت عنوان نمایشگاه بین‌المللی مبتکرین در وین

برگزار گردید. اغلب مدعوین، این نمایشگاه را به دلیل "سرقت افکار" و عدم احترام به اموال معنوی تحریم نمودند. در پی تلاش‌های صاحب‌نظران، ده سال بعد کنوانسیون پاریس در سال ۱۸۸۳ برای حمایت از دارائی‌های فکری تشکیل شد و کشورهای عضو برای انجام وظایف، نهادی بین‌المللی ایجاد نمودند. در سال ۱۸۸۶ کنفرانس برن با هدف حمایت از آثار ادبی و هنری پا به عرصه ظهور گذاشت و بخشی نیز برای انجام امور اداری آن ایجاد شد. در سال ۱۹۶۷ کنوانسیون به نام سازمان جهانی دارائی فکری در استکهلم با هدف ایجاد هماهنگی بین این دو اداره و توسعه ابزار لازم برای انطباق و روزآمد نمودن آنها پایه‌گذاری شد و در ادامه طی سال ۱۹۷۰ با نام WIPO آغاز بکار نمود. در سال ۱۹۷۴ این سازمان با هدف ارتقا فعالیت‌های مربوط به دارائی‌های فکری و انتقال فناوری به کشورهای در حال توسعه و توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی، به عنوان یکی از شانزده آژانس وابسته به سازمان ملل معرفی گردید.

کنفرانس برن

در سال ۱۸۸۶ نیز کنفرانس برن با هدف حمایت از آثار ادبی و هنری برگزار شد و اداره‌ای برای انجام امور اداری آن ایجاد گردید. در سال ۱۹۶۷ کنوانسیون تأسیس سازمان جهانی دارائی فکری در استکهلم با هدف ایجاد هماهنگی بین اداره کنوانسیون پاریس و برن، همچنین توسعه ابزار لازم برای انطباق و روزآمد نمودن آنها تشکیل گردید و در سال ۱۹۷۰ با نام سازمان جهانی مالکیت فکری WIPO آغاز بکار نمود. در سال ۱۹۷۴ این سازمان به عنوان یکی از شانزده آژانس وابسته به سازمان ملل پذیرفته شد تا بتواند فعالیت‌های دارائی فکری را ارتقاء بخشد و انتقال تکنولوژی را به کشورهای در حال توسعه تسهیل نماید و بدین وسیله توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی را ایجاد نماید.

چارچوب نظری پژوهش مذکور براساس موافقت نامه‌های جهانی در حوزه مالکیت معنوی می‌باشد. بدین صورت که مقولاتی که در موافقت نامه وایبو و تریپس

ساخت مدارهای یک‌پارچه و حفاظت از اطلاعات افشا نشده، شامل اسرار تجاری. موافقت‌نامه‌ی «تریپس» در کلیه این موارد، حداقل معیارهای ماهوی حمایت را مشخص و عناصر این حمایت را تعیین می‌کند. این عناصر عبارت‌اند از: موضوع حمایت، حقوق اعطایی و استثنائات مجاز وارد بر این حقوق و حداقل دوره‌ی حمایت. حمایت‌های ارائه‌شده در این موافقت‌نامه باید در اختیار دارندگان این حقوق از کلیه کشورهای عضو سازمان جهانی تجارت، بدون هیچ گونه تبعیضی از لحاظ ماهیت، قرار گیرد.

اهمیت و ضرورت پژوهش

اهمیت حقوق مالکیت فکری در ماده ۲۷ اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر، حق برخورداری از منافع معنوی و مادی ناشی از هرگونه محصول فعالیت علمی، ادبی یا هنری را در کنار حقوق بشری نظیر حق حیات، حق آزادی بیان و اندیشه به رسمیت می‌شناسد. همین موضوع در پی بردن به اهمیت و جایگاه مقوله‌ی حقوق مالکیت فکری کفایت می‌کند چرا که یکی از حقوق اساسی انسان محسوب شده است. محصول هوش انسانی، در مقایسه با سایر کالاها و محصولات دارای سه خصیصه ویژه‌ای است:

- نتیجه مستقیم کار فکری انسان است.
 - در اثر مصرف از بین نمی‌رود.
 - به راحتی عرضه شده و قابلیت تکثیر دارد.
- مشابه با ساختار نظام قانونی که به زندگی فرهنگی و اجتماعی نظم می‌دهد مقررات و قوانین مالکیت نیز می‌تواند حلقه ارتباطی دنیای افکار و اندیشه‌های انسان باشد. بطور مثال بدون وجود این حقوق، انگیزه مولفان و نویسندگان برای خلق اثر از بین خواهد رفت. فرض اساسی در قانون مالکیت فکری این است که اندیشه‌های خلاق انسانی زمانی شکوفا می‌شود که صاحبان حق انحصاری اثر از نظر مالی از کار خود بهره‌مند شوند و نسخه برداری از اثر خود را تحت کنترل داشته باشند. به سبب همین حمایت است که با هربار خرید محصول مورد حمایت مالکیت فکری در

در حوزه حقوق مالکیت معنوی در فضای مجازی مورد بررسی و پژوهش قرار گرفته است.

موافقت‌نامه تریپس

اولین موافقت‌نامه بین المللی برای حمایت از حق مولف در ۹ سپتامبر ۱۸۸۶ در "برن" منعقد و تصویب شد که موسوم به "میثاق برن برای حمایت از آثار ادبی و هنری" است. این میثاق توسط سازمان جهانی مالکیت فکری (W.I.P.O) در ژنو اجرا می‌شود. بر اساس این میثاق مولف جدا از حقوق اقتصادی دارای حقوق معنوی نیز هست. یعنی مولف به لحاظ ادعای مالکیت بر اثر خویش و حق او دایر بر اعتراض به هر گونه تحریف و مثله کردن که به شرافت اثر او لطمه زند را دارد. اما تلاش بین المللی برای وضع قانون درحوزه مالکیت فکری به اصل ۲۷ اعلامیه جهانی حقوق بشر مصوب ۱۹۴۸ مجمع عمومی سازمان ملل بر می‌گیرد در این اصل آمده: "هر کس این حق را دارد که آزادانه در فرهنگ جامعه مشارکت جدید از هنرها بهره گیرد و در پیشرفت علمی و مزایای آن سهیم شود. هر کس این حق را دارد که از منافع مادی و معنوی اثر هنری، ادبی یا علمی که خود خلق کرده است بهره‌مند شود".

موافقت‌نامه وایپو

سازمان جهانی مالکیت معنوی (وایپو) حقوق مالکیت معنوی را، در معنای وسیع کلمه، حقوق ناشی از آفرینش‌ها و خلاقیت‌های فکری در زمینه‌های علمی، صنعتی، ادبی و هنری می‌داند. موافقت‌نامه‌ی «تریپس» به عنوان حاصل دور گفت‌وگوهای اروگوئه، که از سال ۱۹۹۵ با ترتیبات خاص مقرر در موافقت‌نامه لازم‌الاجرا شده است، جامع‌ترین موافقت‌نامه‌ی چندجانبه درباره‌ی حقوق مالکیت فکری است و به کلیه‌ی مقولات اصلی در این زمینه می‌پردازد. این مقولات در حوزه‌ی حقوق مالکیت صنعتی عبارت‌اند از: علائم تجاری، از جمله علائم خدمات، نشانه‌های جغرافیایی، طرح‌های صنعتی، اختراعات از جمله گونه‌های جدید گیاهی، طرح‌های

کاربران شبکه‌های اجتماعی بپردازد صورت نگرفته است. در این پژوهش فرضیات ذیل را مورد بررسی قرار گرفت.

۱. حمایت از حقوق نویسندگان و پدید آورندگان در دنیای امروز به عنوان وظیفه ای برای حکومت‌ها در آمده است

۲. وضعیت مالکیت‌های معنوی در ایران دارای پایه‌های جدید و گاه سستی است که احتیاج به بررسی بیشتر در قوانین جدید دارد.

۳. اشتراک گذاری فایل بدون محدودیت حقوق مالکیت معنوی کاربران را با صدماتی مواجه می‌سازد.

یافته‌های پژوهش

جامعه آماری پژوهش حاضر با توجه به عنوان پژوهش که به بررسی حقوق مالکیت معنوی کاربران شبکه‌های اجتماعی است از میان کاربران شبکه‌های اجتماعی می‌باشد نمونه تحقیق شامل ۲۲۵ نفر از کاربران شبکه‌های اجتماعی بودند که به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. در این روش نمونه‌گیری هر یک از اعضای جامعه شانس برابر و مستقلی برای قرار گرفتن در نمونه دارد. ابزار اندازه‌گیری داده‌ها شامل پرسشنامه محقق ساخته مالکیت معنوی بود، که پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ نشان داد که داده‌های پژوهش از پایایی مناسب برخوردار بودند، همچنین جهت بررسی روایی سازه از تحلیل عاملی تاییدی استفاده شد که نتایج نشان داد که مقدار KMO و کرویت بارتلت حاکی از کفایت نمونه‌گیری و همبستگی مناسب داده‌ها بود. جهت بررسی داده‌ها سوالات به صورت صفر و یکی نمره گذاری شدند، به این صورت که نمره یک برای یک سوال به آن معناست که فردی که این گزینه را انتخاب کرده معتقد به این است که مالکیت معنوی در شبکه‌های اجتماعی رعایت می‌شود و نمره صفر برای یک سوال به آن معناست که کسی که این گزینه را انتخاب کرده معتقد است که مالکیت معنوی در شبکه‌های اجتماعی رعایت نمی‌شود. پس از نمره‌گذاری سوالات به صورت صفرو

واقع بخشی از قیمت آن به عنوان سهم ایده پرداز محصول پرداخت می‌شود. بخشی از قیمت یک کتاب متعلق به نویسنده آن است. قسمتی از مبلغ یک گوشی موبایل سهمی است که برای مخترعان فناوری‌های نوین به کار رفته در گوشی موبایل پرداخت می‌شود. قسمتی از قیمت یک نوشابه پولی است که بابت علامت و نشان تجاری آن هزینه می‌شود. بدیهی است که این مسئله به تدریج و به مرور زمان باعث رونق در صنایع گوناگون شده است. تنها کافی است تصور شود به عنوان یک مخترع در مقابل زمان و نبوغی که مصروف گشته، باید پاداش موجهی نیز دریافت شود، مسلماً این نکته ی تشویقی، نوآور را وخواهد داشت تا به خلق نوآوری‌های بیشتری اقدام بنماید. بنابراین مالکیت فکری، از جمله مقوله‌هایی است که به جهت اهمیت آن باید حفاظت شود، همانگونه که نیروی انتظامی امنیت را در شهر حاکم می‌سازد، مالکیت فکری هم باید محافظت شود.

همان گونه که ساختار نظام قانونی به زندگی فرهنگی و اجتماعی نظم می‌بخشد مقررات و قوانین حق مولف نیز می‌تواند حلقه ارتباطی دنیای افکار و اندیشه‌های انسان باشد. بدون وجود این حق برای آثار مولفان و نویسندگان؛ آنها دیگر اقدام به خلق اثر نخواهند کرد و در بی نظامی‌بود آمده خلاقیت ذهنی انسان به تباهی کشیده می‌شود. بنابراین در قانون مالکیت فکری فرض بر آن است که اندیشه‌های خلاق هنگامی برانگیخته و رشد می‌یابد که صاحبان حق انحصاری اثر بتوانند از نظر مالی از کار خود بهره ببرند و حقی بر کنترل نسخه برداری از اثر خود را داشته باشند.

فرضیه‌های پژوهش:

با توجه به پیشرفت تکنولوژی‌های نوین ارتباطی بحث حقوق مالکیت معنوی کاربران شبکه‌های اجتماعی همواره مورد سؤال بوده است که آیا در فضای گسترده مجازی امکان این امر وجود دارد که حقوق کاربران شبکه‌های اجتماعی حفظ شود که تا کنون پژوهشی در این خصوص که به بررسی حقوق مالکیت معنوی

به اشتراک می‌گذارند استفاده می‌کنند،
- کسانی که از متون ترجمه‌ای که در شبکه‌های
اجتماعی به اشتراک گذاشته شده‌اند برای تحقیقات
کلاسی به عنوان اثری که ترجمه شده توسط خودشان
است استفاده می‌کنند،

- کسانی که چکیده یک مقاله علمی را به اشتراک
می‌گذارند یا آن را دریافت می‌کنند یا متن کامل یک
مقاله را دریافت می‌کنند،

نتایج آزمون دوجمله‌ای نشان می‌دهد که با بیش از
۹۹٪ اطمینان نسبت کسانی که از این آثار به صورت
ذکر نام نویسنده استفاده می‌کنند بیشتر از نسبت کسانی
است که از این آثار به صورت آثاری که بدون ذکر منبع
است استفاده می‌کنند. همچنین نتیجه آزمون دو
جمله‌ای برای نمره کل مالکیت علمی نشان داد که
تفاوت معناداری در نسبت افراد دو گروه وجود ندارد.

➤ در بخش مربوط به بحث هنری موارد زیر بررسی شدند؛

- در بین کسانی که از موسیقی‌های خوانندگان و
فیلم‌هایی که باید خریداری شوند استفاده می‌کنند

- کسانی که از طرح‌های فرش و گلیم، عکس‌ها و
نقوش معماری استفاده می‌کنند

نتایج آزمون دو جمله‌ای نشان داد که با بیش از
۹۹٪ اطمینان نسبت کسانی که از این آثار به صورت
آثاری که توسط افراد متفرقه در شبکه قرار گرفته-
اند استفاده می‌کنند بیشتر از نسبت کسانی است که از
این آثار به صورت آثاری که توسط افراد صاحب اثر در
شبکه قرار گرفته‌اند. در نتیجه با بیش از ۹۹٪ اطمینان
مالکیت معنوی در مورد استفاده از طرح‌های فرش و
گلیم، عکس‌ها و نقوش معماری رعایت نمی‌شود.
همچنین در مورد نتیجه آزمون دو جمله‌ای برای نمره
کل مالکیت ادبی این مورد یافت شد که تفاوت
معناداری در نسبت افرادی که از این آثار با مجوز
استفاده می‌کنند و نسبت افرادی که بدون مجوز از این
آثار استفاده می‌کنند وجود دارد.

➤ در خصوص آثار فرهنگی

- کسانی که از کلیپ‌های ویدئویی، کنفرانس‌ها و

یکی سوالات مربوط به مالکیت علمی، ادبی، هنری و
صنعتی و تجاری به صورت مجزا جهت بررسی
فرضیه‌های پژوهش مورد بررسی قرار گرفتند کل افراد
در هر حوزه محاسبه شد و پس از محاسبه خط برش در
هر حوزه افراد به دو گروه بالا و پایین تقسیم شدند و
محاسبات مربوط به هر حوزه با استفاده از آزمون دو
جمله‌ای صورت گرفت، همچنین هر سوال نیز به
صورت مجزا با استفاده از آزمون دو جمله‌ای بررسی
شد. همچنین نمره کل مالکیت معنوی برای هر فرد
محاسبه شد و پس از تعیین گروه بالا و پایین، مجدداً
یک آزمون دوجمله‌ای جهت بررسی مفروضات
پژوهش اجرا شد. همچنین جهت بررسی قدرت
پیش‌بینی‌کنندگی مؤلفه‌های علمی و فرهنگی و هنری
و صنعتی برای پیش‌بینی‌کنندگی مالکیت معنوی از
آزمون رگرسیون چندگانه به روش گام به گام استفاده
آشد. همچنین از روش‌های آمار ناپارامتریک به ویژه
آزمون دو جمله‌ای و کای اسکور برای بررسی
مفروضات پژوهش استفاده شد.

❖ فرضیه اول: حمایت از حقوق نویسندگان و پدیدآورندگان در دنیای امروز به عنوان وظیفه‌ای برای حکومت‌ها در آمده است:

بررسی این فرضیه به این صورت انجام گرفت که
سوالات مربوط به مالکیت علمی، هنری و آثار فرهنگی
به صورت مجزا بررسی شدند. نتایج حاصل از بررسی
سوالات مالکیت علمی نشان داد که:

- در بین کسانی که از جزوات اسکن یا عکس گرفته
شده، کتاب‌های اسکن یا عکس گرفته شده و مجلات
اسکن یا عکس گرفته شده استفاده می‌کنند

- کسانی که از صدای ضبط شده تدریس اساتید،
بخشی از جزوه اسکن شده اساتید و فیلمی که از
کلاس‌های آزمایشگاهی گرفته شده استفاده می‌کنند،

- کسانی که از طرح‌های تحقیقاتی افرادی که
طرح‌هایشان را در شبکه‌های اجتماعی به قصد نشر علم

جدید دارد.

جهت بررسی این فرضیه نمرات کل مالکیت معنوی افراد محاسبه شد، سپس خط برش برای جداسازی افراد به دو گروه بالا و پایین محاسبه شد و گروه بالابه عنوان گروهی که معتقد است که مالکیت معنوی در ایران به خوبی رعایت می‌شود و گروه پایین که معتقد است که پایه‌های مالکیت معنوی در ایران خیلی محکم نیست و احتیاج به بررسی‌های بیشتری در قوانین دارد تقسیم شد، سپس از آزمون دو جمله‌ای برای مقایسه نسبت افراد دو گروه استفاده شد. بر اساس نتایج آزمون دو جمله‌ای نسبت افرادی که اعلام کرده‌اند که مالکیت معنوی در ایران پایه‌های خیلی محکم‌تری ندارد به صورت معناداری بیشتر از کسانی است که اعلام کردند که مالکیت معنوی در ایران کاملاً رعایت می‌شود. بر این اساس فرض پژوهشی تایید می‌شود. البته این نتیجه با توجه به نتایج قبل نیز قابل پیش بینی بود. در بخش‌های قبلی نیز مشخص شد که افراد اعتقاد دارند که مالکیت معنوی در حوزه آثار علمی بهتر از سایر آثار صورت می‌گیرد اما در بخش آثار ادبی فرهنگی رعایت مالکیت معنوی خیلی جالب نیست.

❖ فرضیه ۳: اشتراک‌گذاری فایل بدون محدودیت حقوق مالکیت معنوی کاربران را با صدماتی مواجه می‌سازد.

در حدود ۶۱/۷٪ افراد اعلام کردند که به دلیل عدم امنیت در شبکه‌های اجتماعی صرفاً با اطلاعاتی کلی خود را در شبکه‌های اجتماعی معرفی کرده‌اند. همچنین در حدود ۲۷/۶٪ افراد گزارش کردند که به دلیل عدم امنیت از نام مستعار برای خود در شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند و در حدود ۱۰/۷٪ نیز گزارش کردند که سوابق تحصیلی و شغلی خود را با جزئیات در شبکه‌های اجتماعی به اشتراک گذاشته‌اند. بر این اساس نتایج آزمون کای اسکور برای مقایسه افرادی که از روش‌های گوناگون برای معرفی خود در شبکه‌های اجتماعی استفاده کرده‌اند نشان داد که با

مناظره‌ها و جلسات رس‌می‌استفاده می‌کنند - کسانی که از نرم افزارهای کامپیوتری، نرم افزارهای آماری و بازی‌های کامپیوتری استفاده می‌کنند.

نتایج آزمون دو جمله‌ای نشان می‌دهد که با بیش از ۹۵٪ اطمینان نسبت کسانی که از این آثار به صورت آثاری که توسط افراد متفرقه در شبکه قرار گرفته‌اند، استفاده می‌کنند بیشتر از نسبت کسانی است که از این آثار به صورت آثاری که توسط افراد صاحب اثر در شبکه قرار گرفته‌اند استفاده می‌کنند. در نتیجه با بیش از ۹۵٪ اطمینان مالکیت معنوی در مورد استفاده از نرم‌افزارهای کامپیوتری، نرم افزارهای آماری و بازی‌های کامپیوتری رعایت نمی‌شود.

همچنین در مورد نتیجه آزمون دو جمله‌ای برای نمره کل مالکیت فرهنگی این مورد یافت شد که تفاوت معناداری در نسبت افرادی که از این آثار با مجوز استفاده می‌کنند و نسبت افرادی که بدون مجوز از این آثار استفاده می‌کنند وجود دارد. با توجه به نتایج به دست آمده از بخش‌های مختلف ملاحظه می‌شود که در خصوص آثار علمی رعایت مالکیت معنوی بهتر از سایر آثار ذکر شده در این بخش صورت می‌گیرد، اما در هر صورت در این بخش نیز مالکیت معنوی خیلی قوی و محکم صورت نمی‌گیرد اما در حوزه مربوط به آثار هنری و فرهنگی و نرم افزارها مالکیت معنوی به هیچ عنوان مطلوب نیست، به طوری که نسبت افرادی که اعلام کرده بودند که از این آثار به صورتی که توسط افراد متفرقه در شبکه قرار گرفته‌اند به صورت معناداری بیشتر از نسبت افرادی بود که اعلام کرده بودند که این آثار را به صورتی دریافت کرده‌اند که توسط افراد صاحب اثر در شبکه قرار گرفته‌اند. بنابراین فرضیه اول مبنی بر حمایت از حقوق آثار نویسندگان و پدیدآورندگان در دنیای امروز به عنوان وظیفه‌ای برای حکومت‌ها در آمده است مورد تایید قرار نمی‌گیرد.

❖ فرضیه ۲: وضعیت مالکیت معنوی در ایران دارای پایه‌های جدید و گاه سستی است که احتیاج به بررسی بیشتر در قوانین

تشویق و ترغیب به امر سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه را می‌توان از آثار و نتایج مهم آن برشمرد. در مقابل عدم حمایت کافی از اختراع و نوآوری در حوزه‌های مختلف و نبودن بستر و امنیت حقوقی لازم برای تضمین حقوق مخترعین و نوآوران در سطح ملی و بین‌المللی موجب می‌شود که بسیاری از اختراعات و نوآوری‌ها پنهان و در اختیار جوامع گذاشته نشود یا در کشورهایی که از آن حمایت می‌شود عرضه گردد. این امر در بلندمدت می‌تواند پیامدهای منفی زیادی از جمله محروم شدن کشور و افراد آن از نتیجه ابتکار و نوآوری، از بین رفتن روحیه جسارت در ابتکار و نوآوری در نخبگان جامعه، ایجاد مانع در پایه‌ریزی یک صنعت پیشرفته و استوار بر پایه‌های قوی، تنزل سطح کیفی افراد جامعه و عدم اشتیاق و رغبت به سرمایه‌گذاری خارجی و جلوگیری از انتقال تکنولوژی برتر را در پی داشته باشد. حال با توجه به گسترش روز افزون مبادلات و تجارت در دنیای مجازی و حجم گسترده ارتباطات مجازی و اشتراک آثار در حوزه‌های مختلف در صورت عدم محافظت از آثار پیامدهای ناشی از معاملات و مبادلات دنیای واقعی که به آنها اشاره شد به دنیای مجازی نیز تسری می‌یابد.

مالکیت معنوی موجب رشد توسعه و بالندگی شده و قابلیت‌ها، امکانات و فرصت‌های جدیدی را برای فعالیت‌ها و برنامه‌های کشور فراهم می‌کند. پیامدهای مثبت و سازنده مالکیت معنوی، موجب افزایش انعطاف‌پذیری، ارتقا سطح توانایی‌ها و قابلیت‌های یادگیری در جامعه می‌شود.

در این راستا، رسانه‌های اجتماعی به منظور دستیابی و حفظ مزایای رقابتی‌شان پی در پی در تلاشند تا شایستگی‌های کلیدی و بنیادی خود را ارتقا دهند؛ و در موضوع مالکیت معنوی تأثیر بسزایی را به جا می‌گذارند. همان‌گونه که نتایج پژوهش نشان داد برای این فرضیه که حمایت از نویسندگان و پدیدآورندگان در دنیای امروز به عنوان وظیفه‌ای برای حکومت‌ها در آمده است. به بررسی **مالکیت علمی، هنر و آثار فرهنگی** پرداخته شد.

بیش از ۹۹٪ اطمینان تفاوت معناداری بین افرادی که معتقدند که اشتراک بدون محدودیت فایل‌ها در شبکه‌های اجتماعی حقوق مالکیت معنوی آنها را با مشکل مواجه می‌کند با افرادی که معتقد به رعایت مالکیت معنوی هستند وجود دارد.

همچنین با بیش از ۹۵٪ اطمینان نسبت کسانی که اعلام کرده‌اند هیچ سوء استفاده‌ای از اطلاعات شخصی آنها نشده به صورت معناداری کمتر از نسبت کسانی است که اعلام کرده‌اند به دلیل عم امنیت اطلاعات شخصی و سوابق تحصیلی و فایل‌های شخصی خود را در شبکه به اشتراک نگذاشته‌اند. بنابراین نتایج این پرسش نشان می‌دهد که افراد نسبت به رعایت حقوق مالکیت معنوی آثار و اطلاعات خود در شبکه‌های اجتماعی تردید دارند.

بنابراین فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه اشتراک گذاری فایل بدون محدودیت حقوق مالکیت معنوی کاربران را با صدماتی مواجه می‌سازد تأیید می‌شود

نتیجه‌گیری

نظام مالکیت معنوی به عنوان یکی از مسائل زیربنایی سیاست نوین اقتصادی در سطح بین‌المللی و بستری برای فراهم آوردن توسعه پایدار در کشورها تبدیل گشته است. به این دلیل که در هزاره سوم به موازات جهانی شدن اقتصاد و گسترش ارتباطات بر شدت رقابت جهانی افزوده شدن و در این میان فرآیند تحقیق و توسعه، انجام نوآوری تکنولوژیک و دستیابی به تکنولوژی‌های برتر به عنصری کلیدی در کسب مزیت رقابتی در جوامع مختلف تبدیل شده است.

حمایت کافی از مخترعان و تسهیل ثبت ملی و بین‌المللی حقوق آنها می‌تواند ضمن حفاظت از سرمایه‌گذاری در فعالیت تحقیق و توسعه، انگیزه اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی را برای تحقیقات و نوآوری افزایش دهد. همچنین، جلوگیری از اختفای اختراعات و نوآوری‌ها، انتشار دقیق و صحیح اختراعات و نوآوری‌های جدید، جلوگیری از فعالیت‌های تکراری و موازی و صرف هزینه‌های زاید، تسهیل تکنولوژی و

✓ بررسی مالکیت علمی، هنری و فرهنگی

- در بررسی مالکیت علمی که آثاری چون کتاب، رمان، حق کپی رایت، استفاده از جزوات اسکن شده، استفاده از صدای ضبط شده اساتید، استفاده از طرح‌های تحقیقاتی، متون ترجمه‌ای استفاده از مقالات و تحقیقات صورت گرفته توسط مؤسسات استفاده گردیده است مالکیت معنوی رعایت شده است.

- در خصوص مالکیت هنری در خصوص خریداری موسیقی خوانندگان و فیلم‌ها، استفاده از آثار افراد سرشناس، دانلود آثار خوانندگان و استفاده از طرح‌های فرش و گلیم، عکس‌ها و نقوش معماری مالکیت معنوی در خصوص آثار هنری اصلاً رعایت نمی‌شود. و این امر نشان دهنده تأثیر منفی شبکه‌های اجتماعی بر مالکیت هنری است.

- در بررسی مالکیت فرهنگی استفاده از نرم‌افزارهای کامپیوتری، نرم‌افزارهای آماری و بازی‌های کامپیوتری و همچنین استفاده از کلیپ‌های ویدئویی، کنفرانس‌ها و مناظره‌ها و جلسات رس‌می‌استفاده گردید. نتایج نشان داد که در خصوص که مالکیت معنوی در خصوص آثار فرهنگی اصلاً رعایت نمی‌شود و افراد در شبکه‌های اجتماعی از آثاری که توسط افراد متفرقه به اشتراک گذاشته می‌شود بیشتر از آثاری که توسط افراد صاحب اثر به اشتراک گذاشته می‌شود استفاده می‌کنند و این امر نشان دهنده تأثیر منفی شبکه‌های اجتماعی بر مالکیت فرهنگی است.

در حوزه مربوط به آثار هنری و فرهنگی و نرم‌افزارها مالکیت معنوی به هیچ عنوان مطلوب نیست، به طوری که نسبت افرادی که اعلام کرده بودند که از این آثار به صورتی که توسط افراد متفرقه در شبکه قرار گرفته‌اند به صورت معناداری بیشتر از نسبت افرادی بود که اعلام کرده بودند که این آثار را به صورتی دریافت کرده‌اند که توسط افراد صاحب اثر در شبکه قرار گرفته‌اند؛ بنابراین فرضیه اول مبنی بر حمایت از حقوق آثار نویسندگان و پدیدآورندگان در دنیای امروز به عنوان وظیفه‌ای برای حکومت‌ها در آمده است مورد

تائید قرار نمی‌گیرد.

✓ در خصوص بررسی جایگاه مالکیت

معنوی در ایران

دارای پایه‌های جدید و گاهاً سستی است که احتیاج به بررسی بیشتر در قوانین جدید دارد. که نتایج نشان داد نسبت افرادی که اعلام کرده‌اند که مالکیت معنوی در ایران پایه‌های خیلی محکم‌تری ندارد به صورت معناداری بیشتر از کسانی است که اعلام کردند که مالکیت معنوی در ایران کاملاً رعایت می‌شود. بر این اساس فرض پژوهشی تائید می‌شود. البته این نتیجه با توجه به نتایج قبل نیز قابل پیش‌بینی بود. در بخش‌های قبلی نیز مشخص شد که افراد اعتقاد دارند که مالکیت معنوی در حوزه آثار علمی بهتر از سایر آثار صورت می‌گیرد؛ اما در بخش آثار ادبی فرهنگی رعایت مالکیت معنوی خیلی جالب نیست.

اشتراک گذاری فایل بدون محدودیت حقوق مالکیت معنوی کاربران را با صدماتی مواجه می‌سازد.

برای بررسی فرضیه سوم با عنوان اشتراک‌گذاری فایل بدون محدودیت حقوق مالکیت معنوی کاربران را با صدماتی مواجه می‌سازد. از سؤالاتی مانند میزان اشتراک‌گذاری اطلاعات در شبکه‌های اجتماعی و سوء استفاده از اطلاعات شخصی استفاده شد که نتایج نشان داد

بیشتر افرادی معتقد به سوء استفاده از اطلاعات شخصی خود می‌باشند به همین دلیل در

- حدود ۶۱/۷٪ افراد اعلام کردند که به دلیل عدم امنیت در شبکه‌های اجتماعی صرفاً با اطلاعاتی کلی خود را در شبکه‌های اجتماعی معرفی کرده‌اند.

- حدود ۲۷/۶٪ افراد گزارش کردند که به دلیل عدم امنیت از نام مستعار برای خود در شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند

- حدود ۱۰/۷٪ نیز گزارش کردند که سوابق تحصیلی و شغلی خود را با جزئیات در شبکه‌های اجتماعی به اشتراک گذاشته‌اند.

بر این اساس نتایج آزمون خی دو برای مقایسه افرادی که از روش‌های گوناگون برای معرفی خود در

شبکه‌های اجتماعی استفاده کرده‌اند نشان داد که فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه اشتراک‌گذاری فایل بدون محدودیت حقوق مالکیت معنوی کاربران را با صدماتی مواجه می‌سازد تأیید می‌شود. در پایان پیشنهاد می‌گردد که

- حمایت از حقوق نویسندگان و پدیدآورندگان در دنیای امروز به عنوان وظیفه‌ای برای حکومت‌ها درآید
- لزوم تدوین قوانین مستحکم‌تر در خصوص وضعیت مالکیت معنوی در ایران
- ایجاد فضای امن اشتراک‌گذاری فایل با رعایت حقوق مالکیت معنوی کاربران
- با گسترش روزافزون فضای مجازی سازمان بین‌المللی مالکیت معنوی به مبارزه با فعالیت‌های غیرقانونی در فضای مجازی بپردازد.

فهرست منابع

- آیت الله زاده شیرازی، رضا . ۱۳۷۶. اینترنت. تهران. کانون نشر علوم ادیب، محمدحسین. ۱۳۸۰. ایران و سازمان تجارت جهانی، بحران اقتصاد بازار و دمکراسی در ایران، اصفهان امامی، نورالدین . ۱۳۵۰. حق مخترع مطالعه تطبیقی فصلی از مالکیت‌ها فکری. چاپخانه سازمان چاپ دانشگاه تهران، مجموعه حقوق تطبیقی شماره ۶
- امامی، نورالدین و هرمز، محمود و باقری، عباس و مهدی‌پور، جلیل. ۱۳۵۳ درباره قرارداد پاریس راجع به حقوق مالکیت صنعتی. تهران. چاپ کارون حافظ نیا، علی . ۱۳۸۰. مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی تهران. انتشارات سمت
- خانیک‌ی، هادی، بابایی، محمود. ۱۳۹۰. فضای سایبر و شبکه‌های اجتماعی. فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات جامعه اطلاعاتی. دوره اول. شماره ۱
- سلطانی فر، محمد. ۱۳۸۹. فناوری‌های نوین ارتباطی، تهران: انتشارات دانشگاه جامع علمی- کاربردی
- شفیعی شکیب، مرتضی. ۱۳۸۱. حمایت از حق مؤلف، قوانین و مقررات ملی و بین‌المللی. تهران. چاپ خانه کتاب.
- عبادی، شیرین. ۱۳۸۰. حقوق ادبی و هنری. تهران. نشر چشمه
- کاتوزیان، ناصر. ۱۳۷۸. حقوق مدنی اموال و مالکیت. تهران. چاپ نشر دادگستر
- کاسسه، آنتونیو. ۱۳۷۰. حقوق بین‌الملل در جهانی نامتحد. ترجمه: مرتضی کلاتریان. چاپ شفق
- گرباود. ۱۳۸۰. الفبای حقوق پدیدآورنده (کپی‌رایت). ترجمه: لایقی، غلامرضا. تهران. مؤسسه خانه کتاب
- لایقی، غلامرضا. ۱۳۸۱. حق طبع و نشر در کشورهای اسلامی. تهران. خانه کتاب،
- محمد بیگی، علی اعظم. ۱۳۷۴. بررسی نظام ملی حق مؤلف در ایران. تهران. انتشارات روش
- محمد بیگی، علی اعظم. ۱۳۷۵. ارزیابی پیامدهای الحاق ایران به سازمان جهانی تجارت در حوزه کپی رایت. مجموعه مقالات همایش بررسی جنبه‌های حقوقی سازمان جهانی تجارت، تهران. مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی تهران

Role of Intellectual Property Rights in Social Networks

Jahangir Bakhshi, Khadijeh Tatari

Abstract

Nowadays, using social networks and the public on this highway, it is possible to use a great deal of information in the shortest possible time and to provide written and visual speaking with a relatively low cost. The emergence of this phenomenon, although self-evident, has caused several changes, but after its emergence, the very origins of many developments, in particular in the field of communications science, have been spelled out to be specific. In this research, the intellectual property rights of social network users have been investigated. Intellectual property rights, in the broadest sense of the word, are the rights derived from creations and intellectual creations in scientific, industrial, literary and artistic fields. Given the advancement of modern communication technologies, the issue of intellectual property rights of social network users has always been questioned whether in a wider virtual space it is possible to maintain the rights of social networking users who are still promising in this regard Which does not examine the intellectual property rights of social network users. In this research, the intellectual property rights of social network users (Facebook, Twitter, GPL, LinkedIn and Aparat) were investigated. Using survey and questionnaire tool, 225 social network users using Simple random sampling method was chosen.

Keywords: Intellectual Property Rights, International Organization for Intellectual Property, Social Networks.